МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XV Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті
академіка ДМИТРА ТХОРЖЕВСЬКОГО

15 травня 2026 року

XII Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:
ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті
члена-кореспондента НАПН України
ВІКТОРА СИДОРЕНКА

16 травня 2026 року

УДК 378.016:62/68]:005.745

Затверджено рішенням Вченої ради факультету технологій та дизайну Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 11 від 28 травня 2026 р.)

За загальною редакцією – Дмитра Кільдерова, Світлани Іщенко

Редакційна колегія: Тетяна Чернова, кандидат педагогічних наук, доцент; **Юрій Павлов**, доктор педагогічних наук, професор; **Лідія Сліпчишин**, доктор педагогічних наук, професор; **Олена Шатова,** старший викладач; **Ольга Трегуб**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Технічні редактори: Олена Козієнко, Роман Полевик.

Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (15 травня 2026 року). XII Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (16 травня 2026 року) / за заг. ред. Д. Кільдерова, С. Іщенко. Київ, 2026. 489 с.

До збірника увійшли тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (15 травня 2026 року). XII Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (16 травня 2026 року).

Розраховано на здобувачів освіти, педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої, післядипломної освіти, співробітників наукових установ та закладів.

©Факультет технологій та дизайну, 2026
©УДУ імені Михайла Драгоманова, 2026
©Автори тез, 2026

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ОСНОВ СУЧАСНОГО ВИРОБНИЦТВА МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ ТЕХНОЛОГІЙ

Олександр КОРЕЦЬ , Олексій МЕЛЬНИКОВ

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

Анотація: *У роботі здійснено теоретичне обґрунтування та методичний аналіз підходів до вивчення наукових основ сучасного виробництва в системі підготовки майбутніх учителів технологій. Проведений аналітичний огляд оновлення змісту освіти в умовах цифровізації та міждисциплінарної інтеграції знань. Обґрунтовано доцільність застосування комплексної системи підготовки, що поєднує критеріально-рівневий, діяльнісний та проєктно-орієнтований підходи. Особливу увагу приділено рефлексивному компоненту як засобу формування професійної відповідальності майбутнього вчителя.*

Ключові слова: *технологічна освіта, вчитель технологій, сучасне виробництво, результативність навчання, методичні підходи, проєктна діяльність, педагогічна підготовка.*

Сучасний стан розвитку суспільства характеризується стрімкими змінами в технологічній сфері, що вимагає відповідного оновлення системи вищої педагогічної освіти. Для майбутнього вчителя технологій вивчення наукових основ сучасного виробництва стає фундаментальним складником професійної компетентності. Це зумовлено тим, що сучасне виробництво більше не є сукупністю простих механічних операцій, а являє собою складні автоматизовані та цифровізовані системи, функціонування яких базується на глибоких законах фундаментальних наук.

Теоретичне обґрунтування підготовки майбутніх учителів технологій у цьому напрямі має спиратися на концепцію результативності навчання. Результативність не повинна трактуватися лише як сума засвоєних фактів чи термінів. Вона є багатогранною характеристикою, яка включає здатність студента оперувати науковими знаннями у мінливих умовах професійної

діяльності. Когнітивний або знаннєвий компонент цієї результативності передбачає формування в майбутнього педагога цілісної картини сучасного виробництва, розуміння фізичних та хімічних властивостей матеріалів, а також принципів роботи технічних пристроїв на основі наукової термінології.

Важливим аспектом є подолання розриву між теоретичною підготовкою та практичною діяльністю. Діяльнісний підхід до вивчення основ виробництва передбачає трансформацію знань у професійні вміння. О. М. Назаренко [1], у своїх працях з педагогіки вказує на те, що професійна компетентність формується лише у процесі активної взаємодії з об'єктом навчання. Для майбутнього педагога це означає здатність не лише описати виробничий процес, а й змоделювати його, провести необхідні розрахунки та обґрунтувати вибір конкретних технологічних параметрів. Наукова обґрунтованість тут виступає як захисний механізм від репродуктивного копіювання дій, коли студент розуміє причинно-наслідкові зв'язки між обраним матеріалом, способом його обробки та якістю кінцевого продукту. Такий підхід повністю корелює з вимогами чинної навчальної програми «Технології 10-11 класи» [2], яка орієнтує на проєктно-технологічну діяльність як основний засіб навчання.

Міждисциплінарність постає як одна з ключових засад вивчення основ виробництва. Зміст навчання інтегрує в собі знання з матеріалознавства, механіки, автоматизації та цифрових технологій. Це дозволяє майбутньому вчителю технологій стати універсальним фахівцем, здатним пояснити учням складність сучасного техносвіту. Зокрема, вивчення автоматизованих систем керування та основ робототехніки потребує від студента розуміння логіки алгоритмізації та принципів зворотного зв'язку, що є невід'ємною частиною сучасного виробничого процесу [1].

Окреме місце в системі наукового обґрунтування посідає рефлексивний компонент. Професійна підготовка вчителя технологій вважається завершеною лише тоді, коли він здатний до критичного аналізу результатів власної праці. Рефлексія дозволяє студенту оцінити не тільки якість створеного виробу, а й ефективність обраної технології, виявити можливі помилки в розрахунках та

знайти шляхи їх усунення. Це формує відповідальне ставлення до виробничого процесу та етичну складову професійної діяльності, що особливо важливо в контексті сталого розвитку та екологізації виробництва.

Методичні підходи до вивчення основ виробництва мають бути орієнтовані на інноваційні форми взаємодії. Проєктно-орієнтоване навчання стає тим інструментом, який дозволяє студентам зануритися в реальні професійні кейси. Виконуючи навчальний проєкт, майбутній педагог проходить усі етапи виробничого циклу: від ідеї та наукового обґрунтування до практичної реалізації та оцінки економічної доцільності. Така модель навчання сприяє розвитку критичного мислення та креативності, що є необхідним для сучасного вчителя, який працює з поколінням цифрової ери [1].

Система оцінювання в процесі вивчення основ виробництва також потребує трансформації. Традиційне тестування, спрямоване на перевірку пам'яті, має поступитися місцем критеріально-рівневому оцінюванню реальних досягнень. Оцінювати слід не лише правильність відповіді, а й глибину аргументації, здатність використовувати наукові закони для пояснення технологічних явищ та рівень володіння професійною лексикою. Це дозволяє забезпечити об'єктивність та прозорість освітнього процесу, мотивуючи студентів до самовдосконалення [3].

Аналіз сучасної освітньої практики показує, що ігнорування наукового складника на користь суто практичних навичок призводить до обмеженості професійного світогляду педагога. Вчитель, який не розуміє наукових основ виробництва, не зможе ефективно навчати в профільних технологічних класах, де зміст освіти вимагає високого рівня інтелектуалізації. Тому вивчення фізико-хімічних основ сучасних технологій, ознайомлення з новітніми матеріалами та способами їх обробки має стати стрижнем навчальних планів підготовки педагогів технологічного профілю.

Отже, окреслений підхід до процесу підготовки свідчить про необхідність цілісного розвитку особистості майбутнього вчителя, поєднануючи фундаментальні знання з практичним досвідом та рефлексивним аналізом, що

створює міцний фундамент для формування професійної компетентності. Це дозволяє вчителю не лише передавати знання про сучасне виробництво, а й формувати в учнів культуру праці, технологічну грамотність та здатність до інноваційної діяльності.

Підсумовуючи результати дослідження, можна стверджувати, що вивчення основ сучасного виробництва майбутніми педагогами технологічної освіти є складним багатоаспектним процесом, що потребує науково обґрунтованого підходу до відбору змісту та методів навчання. Головною умовою успішності такої підготовки є перехід до компетентнісної моделі, де результативність навчання оцінюється через здатність студента інтегрувати теоретичні знання у практичну та проєктну діяльність, а також забезпечить учителю технологій можливість ефективно реалізувати завдання профільного навчання. Важливим є подальше впровадження методів самоконтролю та взаємооцінювання, що сприяють підвищенню рівня усвідомленості та професійної відповідальності майбутніх педагогів технологічної освіти.

Література

1. Педагогіка : навч. посібн. / О. М. Назаренко; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2022. – 146 с. ISBN 978-966-928-785-4 URL: https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bde61db7-0527-4c70-8be1-2377468a0c17/content (Дата звернення: 27.04.2026).

2. Навчальна програма «Технології 10-11 класи (рівень стандарту)». URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/tech-st-ak.pdf?utm_source=chatgpt.com (Дата звернення: 27.04.2026).

3. Мельников Олексій, Корець Олександр Реалізація наступності вивчення учнями основ сучасного виробництва на уроках технологій *ІІ Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти»* Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка 24 травня 2024р.Стор.78-81.URL: https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/teh_kaf/conf/vseukr_prakt/2024/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D1%80%D

0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C_%202024.pdf

(Дата звернення: 27.04.2026).

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДНИК ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Лариса КУБСЬКА

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

Сучасний стан розвитку освіти в Україні фокусується на інтенсивній цифровизації та зміною парадигми навчання від інформативного навчання до формування ключових компетентностей.

В умовах НУШ професійний портрет учителя технологій змінюється, оскільки важливими є не тільки прикладна майстерність. Критичного значення набуває інформаційна компетентність та вміння інтегруватися в глобальне освітнє середовище.

Для вчителя трудового навчання та технологій це означає перехід від традиційного передавання практичних умінь до виховання «інформаційно свідомого творця». У цьому контексті медіаграмотність стає не просто додатковою навичкою, а фундаментом інноваційної компетентності [1, 3]. Це здатність вчителя ефективно взаємодіяти з інформаційним середовищем, критично оцінювати технологічний контент і використовувати медіаінструменти для візуалізації результатів творчої діяльності.

Теоретичне обґрунтування. Інноваційна компетентність учителя технологій базується на здатності до швидкої адаптації нових методик. Медіаграмотність у структурі цієї компетентності виконує роль фільтра та каталізатора одночасно. Вона забезпечує критичне сприйняття інновацій, дозволяючи вчителю відокремлювати дійсно корисні цифрові інструменти від тих, що мають лише розважальний характер або несуть загрозу інформаційній безпеці [2].